

A KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT MEGVALÓSÍTÁSA A BUDAPESTI KOMPLEX SZAKKÉPZÉSI CENTRUM YBL MIKLÓS ÉPÍTŐIPARI SZAKGIMNÁZIUMA ÉS SZAKKÖZÉPISKOLÁJÁBAN

Iskolánkban a 2013-2014-es tanév szeptemberében kezdődött a közösségi szolgálat szervezése. Ebben a tanévben indult újra – több év kihagyás után – a szakközépiskolai tagozat, ennek megfelelően az első tanévben egy osztályt érintett ez a program. Ennek az osztálynak én lettem az osztályfőnöke, így a feladat adta magát.

Jelenleg, az ötödik tanévben, négy osztályt érint a közösségi szolgálat: a 9.A, 10.A (szakgimnázium), 11.A, 12.AG osztályokat. Mivel iskolánkban sajátos módon kis létszámúak az osztályok, a programban 55 fő vesz részt.

A vezetőség támogatását teljes mértékben élvezzük. Mivel azonban nincs szó nagy létszámról, több kollégát eddig nem vontam be a feladatba, az osztályfőnökök kivételével. Elvégzem a szervezési, kapcsolattartási és adminisztrációs feladatokat. Mivel én jelenleg is osztályfőnök vagyok, így rajtam kívül három kolléga érintett. Alkalmanként közösen beszélem meg velük a tanulók munkáját, tájékoztatom őket, valamint tanév végén átadom nekik a bizonyítványba és a törzslapra beírandó adatokat. Terveim között szerepel az iskolánkban dolgozó szociális munkás és iskolapszichológus bevonása is a feladatokba, a felkészítésbe, érzékenyítésbe. Ők szívesen beszélgetnek a tanulókkal órákon és órán kívül is és sokszor tartanak közösségépítő játékokat ott, ahol szükséges.

Iskolánkban nagy létszámban tanulnak hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók. Igaz, a szakgimnáziumi és szakközépiskolai osztályokban számuk kevesebb. Ugyanakkor köztük is és iskolai szinten is sok a bejáró és a kollégista diák. Számos tanuló nem rendelkezik rendezett családi háttérrel. Sok a többgyerekes csonka család, ahol a napi megélhetés nem könnyű. Rendszeresen találkozom olyan gyerekekkel, akik minden évben újabb és újabb költözést élnek meg, így egyetlen biztos hely számukra az iskola. Ebből a helyzetből adódik, hogy a szülői közösségre támaszkodni ritkán és csak esetenként lehet. A tanár, az osztályfőnök, az iskola

„helyettesíti” sok esetben a családot, tanácsadó, biztató, támogató szerepet veszünk fel. Főként az osztályfőnököknek kell olyan empátiát gyakorolniuk, hogy a diákok bizalmát élvezzék és segíteni tudjanak. Nagyon nagy hangsúlyt fordítunk az egyéni bánásmódra, az egyéni törődésre, a személyes segítségnyújtásra. Sok tanuló az iskola mellett dolgozik, hogy támogassa a családot, apa nélküli kisebb testvéreit, édesanyját. Hétvégén, délutánonként, esetenként éjjel is vállalnak munkát.

Mindezek ellenére alig van olyan tanuló, aki a közösségi szolgálatot elutasítja, kelletlenül végzi. A kínálatból mindenki tud választani, de természetesen vannak egyéni vállalások is. Minden osztályban vannak lustábbak, akiknél lassabban gyűlnek az órák, de volt arra is példa, hogy egy tanulónak 10. osztályban félévkor már összegyűlt az 50 órája. A tavalyi tanévben végzett nálunk az első olyan osztály (12.A, saját osztályom), ahol a tanulóknak a közösségi szolgálat már kötelező volt az érettségéhez. Az 50 órát minden tanuló teljesítette.

A közösségi szolgálat indítása nálunk szeptemberben kezdődik, ekkor a tanulók megkapják a jelentkezési lapot és a szülői nyilatkozatot. Amikor ezeket kitöltve visszakapom, akkor tartom nekik az első felkészítő órákat (1-2 óra). Szeptember végén a szülői értekezleten az osztályfőnök tájékoztatja erről a szülőket, miután őt is megismertettem a közösségi szolgálat lényegével. Ezután következik 2-3 órában az érzékenyítés, beszélgetés és játékok formájában. Az első félévben általában csak ötletelünk, együtt gondolkodunk, megbeszéljük a lehetőségeket. Kialakul, ki, hol szeretne segíteni. Mivel sok a bejáró, úgy szervezem a munkát, hogy a tanulók közül, aki szeretne, az iskolában segíthessen az első tanévben. Később, 10. osztályban már a vidékiek is jobban ismerik a várost, bátrabban közlekednek. A második tanévtől már az iskolán kívül is szívesen tevékenykednek. A 9. osztály végén közös megbeszélést tartunk, ahol mindenki elmondja a tapasztalatait, érzéseit, élményeit, feldolgozzuk az eseteket. Közben természetesen sokszor előfordul, hogy a tanulókkal külön is beszélgetünk, tanácsokat adunk, meghallgatjuk őket.

A második tanévben már sokkal önállóbbak a tanulók, szívesen keresnek fogadó intézményt és szívesen ajánlják ezeket társaiknak is. Többségük ebben a tanévben már eléri a szükséges óraszámot. A 10. évfolyamon karácsony előtt rendhagyó adventi órát tartok, amit rendszerint már nagyon várnak. Süteményt, mézeskalácsot sütök erre az alkalomra, együtt teázunk, zenét hallgatunk, verseket olvasunk karácsonyi hangulatban. Ilyenkor mindenről beszélgetünk, természetesen a szolgálat

közben szerzett élményeikről is, arról, hogy adni jó, és milyen jó volt segíteni is. Első alkalommal nehéz volt ugyan levezetni ezt a néhány órát, hiszen a diákok között voltak olyanok, akik nem tudtak mit kezdeni a meghitt hangulattal. Elhúzódtak társaiktól, segítségre, biztatásra volt szükségük, nem tudták, hogyan viselkedjenek. Évek alatt ugyan javult a helyzet, de ez a példa is jól mutatja, hogy sok esetben olyan tanulók segítenek másokon, akik maguk is segítségre szorulnak.

Tanulóinkat a 9. évfolyamon sokféle iskolai tevékenységbe vonjuk be. Igen sokan szeretik a kertészkedést, főként azt, amikor ballagás előtt virágokkal ültetjük be az iskola udvarát. Szívesen segítenek rendezvények (ballagás, szalagavató, iskolai ünnepek, kiállítás, vetélkedő) lebonyolításában. Évek óta működik az iskolában egy „társulat”, melyet magyartanárként én tartok kézben. Jellemzően ugyanazon diákok jelentkeznek, amikor szereplőket keresek valamelyik iskolai ünnepi műsorba. Az évek során sok remek előadásban működtek közre a diákok, ezzel is órákat gyűjtve.

Iskolán kívül a gyerekek teljesítettek szolgálatot pl. a XI.kerületi tűzoltóságnál, a nagytétényi kastélyban, a dömsödi, galgahévízi művelődési házakban a csömöri utánpótlás futballcsapatnál. Több tanuló vett részt a XIV.kerületi Tiszta Jövőért Alapítvány kortárs segítő képzésén és az azt követő gyakorlatokon. Az idei tanévben sikerült jó kapcsolatot kialakítanunk a zuglói Mozgásjavító Általános Iskolával, ahol több tanulót is szívesen fogadnak. A diákok érdeklődése e területek iránt abból is adódik, hogy az 55 tanuló többsége fiú (7 lány van közöttük).

Összegzésként elmondható, hogy iskolánk tanulói szívesen végzik a közösségi szolgálatot. Meggyőződésem, hogy ez helyzetükből is fakad, vagyis az átlagosnál jobban átérzik a törődés, szeretet fontosságát, empátikusabbak társaiknál. Felismerik a helyet, ahol segítségre van szükség, ebben ugyanis „segít” a családi példa.

„Legszebb emlék a szeretet, melyet mások szívében hagyunk magunk után.”
(Cicero)

Fórizsné Urbán Krisztina
IKSZ koordinátor

Budapest, 2017.10.30.